

GRENSOVERSCHREIDENDE BEHANDELING

Op 9 mei 2003 heeft een uitspraak in hoger beroep plaats gevonden van de Raad van Toezicht door het Hof van Toezicht van de Stichting Tuchtrect Beroepsbeoefenaren Natuurlijke Gezondheidszorg (TBNG).

De klacht werd in november 2000 ingediend door twee cliënten van therapeut X. Zij waren van mening dat zijn therapie grensoverschrijdend was. Tijdens het intake gesprek werd namelijk aan vrouwen verzocht zich geheel naakt te laten onderzoeken. Hun partner mocht wel bij het gesprek aanwezig zijn, maar niet bij het lichamelijk onderzoek. Daarna volgden drie reinigings- en massage rituelen, uitgevoerd door één van de assistentes of therapeut X zelf. Ook hierbij waren de vrouwen naakt.

Tijdens het intake gesprek legt therapeut X uit dat er 'verwarring' met seks kan ontstaan en dat hij geen slechte naam wenst: 'it's not me, but the body'. Ook verklaarde hij dat vrouwen vaak het gevoel hebben hun eigen man te bedriegen, hetgeen naar zijn zeggen niet het geval is. Een aantal cliënten hebben schriftelijk aangegeven dat zij zeer tevreden zijn over de therapie, waarbij o.a. massage van de Marma punten in de vagina wordt toegepast.

Volgens de aangeklaagde therapeut, die zijn opleiding in India volgde, gaat het hier om een therapie vanuit de Ayurveda/Marma wetenschap. Bij bepaalde klachten is deze vaginale therapie (Uthara Vasthi) niet alleen voor de hand liggend, maar is hij ook bij uitstek geïndiceerd. Uthara Vasthi is een eeuwenoude Indiase Ayurvedische geneeswijze.

De behandeling

De behandeling beschreven door de klaagsters zelf: "De behandeling zelf voltrekt zich, voor zover ik dat weet, bij vrouwen vaginaal. Therapeut X brengt al dan niet met een vaginale douche een vloeistof (groen papje) in de vagina van de vrouw. Daarna masseert hij met zijn gehandschoende vinger de vagina. Contracties en gevoelens als bij seks moeten niet worden tegengehouden, integendeel, zij zijn juist wenselijk. Tijdens het orgasme gaat de baarmoedermond een beetje open. Daar brengt hij in sommige gevallen een soort pasta in, wat volgens therapeut X de genezing bevordert. Tepels en clitoris worden tijdens de behandeling betast."

De door één van de klaagsters ondervraagde andere vrouwen geven aan dat zij last hebben van schaamte, schuldgevoel, gevoelens van weerzin, seksuele opwindning, enz. Klaagsters verzoeken daarom om een nader onderzoek, omdat volgens hen de vrouwelijke patiënten zowel psychisch als financieel ernstige schade oplopen bij een dergelijke behandeling.

Uitspraak Raad van Toezicht

Op 14 maart 2002 deed de Raad van Toezicht uitspraak in deze zaak waarbij de Raad therapeut X de navolgende tuchtmaatregelen oplegt:

"- Ontzet therapeut X uit zijn lidmaatschap van de bij de beroepsvereniging onder gelijktijdige doorhaling van therapeut X in het register van therapeuten bij de ANG." (Om verwarring te voorkomen wijs ik u erop dat dit de laatste zaak was die nog onder de afdeling klacht- en tuchtrecht van de ANG viel.)

"- Daarnaast bepaalt de Raad dat onder gebruikelijk voorbehoud art. 24 van het te hanteren Tuchtreglement van de Alliantie Natuurlijke Geneeswijze de onderwerpelijke uitspraak openbaar gemaakt dient te worden op een wijze die het Bestuur van de ANG dienstig voorkomt, waarbij vermeld zij dat therapeut X in die bekendmaking uitsluitend mag worden aangeduid met initialen van naam en woonplaats en klagsters uitsluitend mogen worden aangeduid als "de patiënte" of met een andere neutrale term."

Hoger beroep

De aangeklaagde therapeut tekende hoger beroep aan. Tevens werd een onderzoek aangekondigd dat werd gedaan door één van de cliënten van de therapeut. Dit onderzoek 'Grensoverschrijdend of grensversterkend' gaf aan dat 17 respondenten op een enquête van mening waren dat deze behandeling moet blijven bestaan en dat vrouwen het recht hebben om hier zelf over te beslissen. Geen van de ondervraagde vrouwen was het eens met het verbieden van de therapie. Eén van de vrouwen zei dan ook: "Ik begrijp niet goed waarom bepaalde mensen willen dat de behandeling wordt verboden. Als je er geen baat bij hebt dan heb je alle gelegenheid om te stoppen, maar laat het asjeblijft bestaan voor al die vrouwen die nergens anders te recht kunnen."

UITSPRAAK RAAD VAN TOEZICHT

Raad van Toezicht

U I T S P R A A K

i n z a k e

Mw. A, psychologe, wonendealsmede mw. B, hierna de noemen "klaagsters"

c o n t r a

T. X, praktiserend marma- en ayurveda therapeut, hierna te noemen "therapeut X".
Gemachtigde aanvankelijk mevrouw Mr B. A. V. in later stadium vervangen door Mr J. K, advocaat en procureur.

1. De Raad heeft kennis genomen van het dossier in opgemelde klacht zaak bestaande uit:

- klacht dd 4 januari 2001 van de hand van klaagsters;
- antwoord dd 4 april 2001 met producties van de hand van de raadvrouw Mr B. A. Vink optredende voor de therapeut X;
- repliek van klaagsters dd 29 mei 2001;
- dupliek van de hand van de raadvrouw Mr B. A. V. optredende voor de therapeut X;
- een schrijven van klaagsters waarin als getuige Prof. J. de Jong, transcultureel psychiater, wordt aangezegd.
- een schrijven namens therapeut X waarin als getuige Dr. A. B wordt aangezegd.

- een pleitnota van de hand van Mr J. K, raadsman van therapeut X.

- op maandag 11 februari 2001 heeft in Utrecht een mondelinge behandeling van de klacht plaatsgevonden. Klaagsters waren beiden bij deze behandeling aanwezig. Zijdens therapeut X was alleen diens raadsman Mr J. K aanwezig.

2. de samenvatting van de uit dit dossier en terzitting blijkende data, geeft het navolgende beeld:

De feiten waarover partijen het eens zijn en zoals die uit de behandeling ter zitting en uit het de Raad ter beschikking staande dossier aan de Raad zijn duidelijk geworden, geven -samengevat- het navolgende beeld:

- therapeut X beoefent Ayurvedische geneeskunst en meer specifiek de z.g.n. Marma therapie. Klaagsters wendden zich tot therapeut X met verschillende fysieke klachten.

Klaagsters beklagen zich -zakelijk samengevat- over het gegeven dat

- de behandeling naar hun oordeel ongebruikelijk en grens overschrijdend zou zijn. Er zou sprake zijn van seksuele stimulatie en misbruik door X van zijn positie als therapeut. Klaagsters achtten deze activiteiten van therapeut X strijdig met de door laatstgenoemde te hanteren normen, te meer omdat zij zich terzake overvallen-respectievelijk in verwarring gebracht voelden.

- dit alles wordt door therapeut X bestreden. Naar het oordeel van therapeut X is er geen sprake van het overschrijven van welke norm of gedragsregel dan ook of het zouden de morele en moralistische normen van klaagsters zelf moeten zijn. De behandelwijze is naar het oordeel van therapeut X weliswaar ongebruikelijk, maar zorgvuldig uitgevoerd, zakelijk en zonder bijbedoelingen.

3. t.a.v. de door de Raad gehouden zitting dd 11 februari 2002:

door de Raad is terzake een openbare zitting gehouden in het zalencomplex Aristo in Utrecht. Bij deze zitting waren klagsters aanwezig. Namens de therapeut X -die zelf afwezig was- bleek diens raadsman Mr J. K verschenen die desgevraagd verklaarde gemachtigd te zijn namens zijn cliënt verweer te voeren. Beide partijen hebben van de alstoen geboden mogelijkheid hun standpunt nog mondeling toe te lichten, uitgebreid gebruik gemaakt.

Beide partijen hebben de door hen aangezegde getuigen doen horen.

4. het oordeel van de Raad:

met klagsters, maar ook met de therapeut X zelf, is de Raad van oordeel dat de door de therapeut toegepaste techniek als ongebruikelijk en grensverleggend moet worden gekwalificeerd. Wil een dergelijke behandelmethode geaccepteerd kunnen worden dan is primair vereist dat de patiënte te voren terzake uitgebreid geïnformeerd wordt. Volgens de therapeut X heeft dat uitgebreid geïnformeerd worden bij klagsters ook plaatsgevonden. Dit te voren geïnformeerd zijn wordt echter door klagsters ontkend. De Raad begrijpt van partijen dat de beheersing van de Engelse taal van de therapeut X als matig moet worden gekwalificeerd.

Deze feiten brengen de Raad tot de overtuiging dat er van uit dient te worden gegaan dat de vereiste informatie aan klagsters onvoldoende is geweest. Het vooraf geïnformeerd hebben terzake een dergelijke ongebruikelijke en grensverleggende therapie dient zonder enige twijfel te zijn. Die twijfel is er nu wel. Dit dient ten nadele van de therapeut te worden uitgelegd. Het had naar het oordeel van de Raad op de weg van de therapeut gelegen ervoor zorg te dragen dat die twijfel er simpelweg niet kon zijn. Namens de therapeut X wordt verklaard dat tegenwoordig door hem een behandelingsovereenkomst ter tekening wordt voorgelegd waarin de patiënte aantoonbaar geïnformeerd wordt over ondermeer de vaginale behandeling die de therapeut voornemens is te gaan toepassen. T.a.v. het heden en de toekomst is dat goed; t.a.v. het verleden niet. En dat gegeven op zich al maakt de klacht van klagsters gegrond.

Bij klagsters is de indruk gewekt dat de behandeling geheim gehouden diende te worden. Namens de therapeut X wordt gesteld dat klaarblijkelijk de door de therapeut X toegepaste omzichtigheid en voorzichtigheid is aangezien voor opgelegde geheimhouding. De Raad is van oordeel dat zelfs als door klagsters t.o. toegepaste omzichtigheid en voorzichtigheid is aangezien voor opgelegde geheimhouding, dit therapeut X dient te worden aangerekend. De toegepaste therapie ligt op een dermate gevoelig terrein dat het simpelweg onmogelijk dient te zijn dat dit misverstand kan ontstaan. Dit misverstand is ontstaan en naar het oordeel van de Raad kon dit misverstand gelet op de feitelijkheden -het klaarblijkelijk te voren onvoldoende geïnformeerd zijn- ook ontstaan. En dit dient de therapeut X -zwaar-

aangerekend te worden gelet op de grote repercussies die dit misverstand voor een patiënt kan hebben en klaarblijkelijk ook gehad heeft.

Zijdens klaagsters is als getuige Prof. Dr. de J. transcultureel psychiater als getuigde gehoord. De getuige bleek op de hoogte met de therapie die de therapeut toepaste zij het dat de variant van de door de therapeut X toegepaste therapie hem onbekend was en z.i. ook in de literatuur niet te vinden was. Het inbrengen van medicatie in de vrouwelijke geslachtsdelen, wat een onderdeel is van de door de therapeut X toegepaste therapie, bleek de getuige bekend. In de allopathie blijkt de worden getwijfeld aan het nut van een dergelijke methodiek. De getuige verklaarde echter met zoveel woorden dat de wijze waarop zulks door de therapeut X geschiedde als zinloos diende te worden gekwalificeerd. Bovendien verklaarde de getuige de behandelwijze van de therapeut X niet alleen zinloos, maar zelfs ronduit gevaarlijk te vinden. Dit laatste om reden dat een behandeling van de vrouwelijke geslachtsorganen als toegepast onvermijdelijk uitmondt op het voor zo velen zwaar beladen terrein van de seksualiteit. Dit gecombineerd met de relatie patiënt en therapeut kan z.i. een hoogst ongewenste situatie doen ontstaan.

Zijdens de therapeut X is mevrouw Drs. A. B als getuige gehoord. De getuige verklaarde zelf onder behandeling van de therapeut X te zijn. De getuige bleek beroepsmatig -betrokkene is werkzaam als sociaal wetenschappelijk onderzoekster inzake specifiek seksueel misbruik alsook gevestigd als psycho-hypnotherapeute in welke functie zij veel met seksueel misbruik van doen heeft-, zeer goed ingevoerd in de materie van seksueel misbruik van vrouwen. Dr. B verklaarde al geruime tijd onder behandeling te zijn bij de therapeut X en zeer goed te voren te zijn geïnformeerd over de te verwachten behandeling en niets van geheimzinnigheid of andere onaangenaamheden t.a.v. zichzelf of t.a.v. andere patiënten te hebben ervaren. De verklaringen van Drs. B worden met zoveel woorden onderschreven door zijdens de therapeut X overgelegde verklaringen van andere patiëntjes van de therapeut X.

De Raad onderschrijft echter het oordeel van Prof. de J. in deze. Het zal best zo zijn dat er allerhande patiënten zijn -zoals o.m. Dr. B- die de behandeling van de therapeut X wel als zinvol en positief ervaren. Dit staat echter los van de vraag of de therapie zoals zij wordt toegepast acceptabele risico's met zich brengt. Nu wetenschappelijk klaarblijkelijk grote vraagtekens bij het nut van de therapie moeten worden gezet en nu ook duidelijk is dat de therapie daarbij grote risico's met zich brengt acht de Raad therapie in kwestie niet in overeenstemming met de in acht te nemen gedragsregels. Gedragsregels die de therapeut immers o.m. voorschrijven de patiënt een naar algemene normen als adequaat te kwalificeren behandeling te geven. De door de therapeut toegepaste therapie voldoet naar het oordeel van de Raad niet aan deze kwalificatie. De toegepaste therapie wordt door de Raad danook als onverantwoord gekwalificeerd. Het oordeel van de Raad in deze wordt nog versterkt door het gegeven dat de therapeut X zonder enige als adequaat te

bestempel opleiding werkt.

De Raad is samengevat van oordeel dat de therapeut X niet voldaan heeft aan zijn zowel in de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst als in de in acht te nemen Gedragsregels vastliggende plicht tot het -voorafgeven van voldoende informatie over de voorgenomen therapie. Daarnaast is de Raad van oordeel dat de toegepaste therapie onverantwoorde risico's met zich kan brengen; risico's die van een dergelijke aard zijn dat voortzetting van de therapie als niet verantwoord moet worden beschouwd.

Namens de therapeut X is nog aangevoerd dat zijn persoonlijke verschijning de Raad tot de overtuiging zou kunnen brengen dat de aangevoerde klachten als ongegrond zouden dienen te worden gekwalificeerd, reden waarom namens de therapeut X aanhouding is verzocht van de zitting. Nu de Raad niet kan inzien dat haar oordeel door het persoonlijk verschijnen van de therapeut X zou kunnen worden beïnvloed, zal zij dit verzoek afwijzen.

UITSpraak

De Raad is op grond van het bovenstaande, na kennisname van de de standpunten van partijen, van oordeel dat de door klager geformuleerde klachten tegen de therapeut in kwestie als GEGROND dient te worden gekwalificeerd. De Raad is van oordeel dat de therapeut X om redenen als gemeld simpelweg dient op te houden met de toepassing van de door hem toegepaste therapie nu het toepassen van de onderwerpelijke therapie als een grove overschatting van eigen kennis en vaardigheden dient te worden gekwalificeerd.

De Raad legt therapeut X daarom de navolgende tuchtmaatregelen op

- ontzet therapeut X uit zijn lidmaatschap van de bij de ANG aangesloten beroepsvereniging onder gelijktijdige doorhaling van therapeut X in het register van therapeuten bij de ANG;

- Daarnaast bepaalt de Raad dat o.g.v. art 24 van het te hanteren Tuchtreglement Alliantie Natuurlijke Geneeswijze de onderwerpelijke uitspraak openbaar gemaakt dient te worden op een wijze die het Bestuur van de ANG dienstig voorkomt, waarbij vermeld zij dat therapeut X in die bekendmaking uitsluitend mag worden aangeduid met initialen van naam en woonplaats en klaagsters uitsluitend mogen worden aangeduid als "de patiënte" of met een andere neutrale term.

O.g.v. art. 24 van het te hanteren Tuchtreglement is van deze uitspraak binnen 30 dagen na dagtekening dezes hoger beroep mogelijk bij het Hof van Toezicht van de ANG

UITSpraak Hof van Toezicht

UITSpraak

Inzake

De heer T, therapeut, oorspronkelijk beklagde, ten deze domicilie gekozen hebbende ten kantore van zijn gemachtigde Mr J. K., advocaat en procureur, te A

contra

Mw. A, psychologe, wonende alsmede mevrouw B, wonendeoorspronkelijk klagsters.

1. Bij het Hof van Toezicht is op 9 april 2002 ingekomen een (niet gedateerd) schrijven waarbij namens Therapeut X. -tijdig- hoger beroep is aangetekend tegen de uitspraak van de Raad van Toezicht, Alliantie van Natuurlijke Geneeswijzen ANG d.d. 14 maart 2002.

Bij dat schrijven zijn tevens de gronden aangevoerd waarop dit beroep is gebaseerd. Van de zijde van Mw. A en Mw. B. is daar inhoudelijk niet op gereageerd. De zaak is vervolgens door het Hof van Toezicht behandeld op de zitting van 14 maart 2003. Daarbij zijn verschenen partij Therapeut X., in persoon, bijgestaan door zijn raadsman Mr J. K. en vergezeld door mevrouw M. S., tolk Engels en mevrouw drs. A. D. als getuige. Partij Mw. A en partij Mw. B. zijn niet ter zitting verschenen.

Bij monde van zijn raadsman heeft Therapeut X. zijn standpunt nader toegelicht aan de hand van pleitaantekeningen.

Het Hof van Toezicht heeft daarnaast kennis genomen van het dossier in eerste aanleg bestaande uit de stukken zoals weergegeven in de uitspraak van de Raad van Toezicht.

2. De standpunten van partijen in het hoger beroep

- standpunt Therapeut X.

Als eerste heeft Therapeut X. in het kader van dit hoger beroep nadrukkelijk verwezen naar het in eerste instantie namens hem gevoerde verweer. Therapeut X. houdt staande dat hij als ayurveda-therapeut altijd en in ruim voldoende mate vooraf aan de patiënt informatie geeft over de voorgenomen therapie. Onderdeel van die therapie is de zgn. Uthara Vashti behandeling, gebaseerd op vijf marmapunten in de vagina die

door Therapeut X. worden beroerd om diverse (lichamelijke) klachten te verhelpen. Dat hij de patiënten er op wijst dat buitenstaanders daar wel eens besmuikt op zouden kunnen reageren is volgens Therapeut X. hem ten onrechte door de Raad tegengeworpen en als soort van geheimhouding opgevat.

Verder betwist Therapeut X. dat de behandeling niet als adequaat zou zijn te kwalificeren en onverantwoorde risico's met zich brengt zoals getuige Prof. J. de J. transcultureel psychiater in eerste instantie tegenover de Raad heeft verklaard. Voorts bestrijdt Therapeut X. dat hij praktiseert zonder adequate opleiding.

Tenslotte beklagt Therapeut X. zich erover dat de Raad eerder tot een oordeel is gekomen zonder hem ter zitting in persoon te zien c.q. te horen terwijl hij subsidiair meent dat zo er al reden zou zijn om de klachten gegrond te verklaren, de Raad een minder vergaande c.q. mildere maatregel had moeten opleggen.

- het standpunt van Mw. A en Mw. B.

Mw. A en Mw. B. hebben schriftelijk aan het Hof laten weten dat er geen behoefte bestond om nog nader inhoudelijk schriftelijk te reageren, terwijl zij er tevens vanaf hebben gezien om bij gelegenheid van de mondelinge behandeling aanwezig te zijn.

3. Het oordeel van het Hof

- Therapeut X. is in november 1998 als lid toegelaten tot de Landelijke Vereniging Natuurlijke Geneeswijzen, therapeut vakgroep Natuurgeneeswijzen. Met de aanvraag heeft Therapeut X. onderschreven te zullen werken en handelen volgens de beroepscode van de LVNG.

- In deze beroepscode staat dat seksuele intimiteiten niet zijn toegestaan.
- Zonder meer staat vast, en door Therapeut X. ter zitting nog een keer onderschreven, dat de Uthara Vashti behandeling als een "zeer ongebruikelijke" behandelingstechniek beschouwd moet worden.

- Gesteld noch gebleken is dat Therapeut X. toen hij zich in Nederland als ayurveda therapeut vestigde, tevoren heeft onderzocht of een dergelijke behandelingstechniek toelaatbaar of geaccepteerd zou zijn in de Nederlandse samenleving. Therapeut X. zegt daar niet over nagedacht te hebben. Evenmin heeft Therapeut X. als praktiserend therapeut, iets gedaan om deze vorm van behandeling als onderdeel van de door hem beoefende ayurveda therapie, bekend te maken of daarvoor erkenning te krijgen. Therapeut X. stelt weliswaar dat hij destijds op voorspraak van enkele Nederlandse artsen zonder aarzeling werd toegelaten tot de beroepsvereniging. Echter uit de aanvraag noch uit de toen meegezonden aanbevelingsbrieven blijkt dat Therapeut X. deze ongebruikelijke manier van (be)handelen als onderdeel van de door hem beoefende therapie, specifiek heeft genoemd c.q. omschreven. Therapeut X. heeft desgevraagd verklaard hier met de beroepsvereniging verder ook niet over gesproken te hebben. Evenmin heeft Therapeut X. een voor het Hof overtuigend en duidelijk antwoord gegeven op de hem voorgehouden brief van de Inspectie van de

Volksgezondheid van 3 januari 2001 waarin wordt gesteld deze behandelmethode niet toelaatbaar te achten.

- Tijdens de mondelinge behandeling is Therapeut X. bovendien geconfronteerd met de in het kader van het vooronderzoek verkregen schriftelijke informatie van de European Institute for Scientific Research on Ayurveda van 22 september 2001. Daarin wordt gesteld dat bij de toegepaste marma-therapie middels het gebruik van de vingers manipulatie en diagnose van vitale punten van het lichaam plaatsvindt doch voor zover bij het instituut bekend geen vaginale massage plaatsvindt en zeker niet door het andere geslacht omdat dit psychologisch te bedreigend is en dit dus het hele doel van de behandeling teniet zou doen of er mee een afhankelijkheidsrelatie zou worden gecreëerd tussen patiënt en therapeut waarbij de ethische normen zouden worden overschreden. Therapeut X. heeft volstaan met de mededeling dat de behandeling vermeld zou staan in ayurvedische handboeken en de door hem toegepaste techniek als zodanig niet onbekend zou zijn.

- Therapeut X. heeft het Hof er niet van overtuigd dat Therapeut X. zoals hij stelt vooraf altijd en in ruim voldoende mate informatie geeft.

- Ondanks dat Therapeut X. stelt zich de risico's van de therapie bewust te zijn en er ook alles aan zegt te doen om deze te miniseren, beperkt hij zich tot mondelinge informatie aan de patiënt.

- Therapeut X. beheerst de Nederlandse taal niet. Hij communiceert uitsluitend in, - soms moeilijk volgbaar- Engels. Deze vorm van uitsluitend mondelinge communicatie kan gemakkelijk tot onduidelijkheden c.q. misverstanden leiden. Desgevraagd heeft Therapeut X. ter zitting verklaard dat de informatie die hij geeft bij aanvang van de behandeling niet meer omvat dan een mondelinge uitleg. Voor zover de patiënt behoefte zou hebben aan meer informatie dan liggen naar zijn zeggen daarvoor in het Engels en het Sanskriet gestelde handboeken onder handbereik op een tafel. Het Hof beschouwt een dergelijke vorm van informatieverschaffing als volstrekt ontoereikend.

- Therapeut X. betwist verder dat hij zonder adequate opleiding praktiseert. Vastgesteld is evenwel dat een in Nederland relevante beroepsopleiding als therapeut niet door Therapeut X. is gevolgd. Hij heeft in India een geheel andere studie gevolgd (economie). Als ayurveda therapeut beperkt zijn opleiding zich tot de kennis en de ervaring die hij in de praktijk heeft opgedaan als uitverkoren assistent van een religieus heilmeester in India die onder meer de Uthara Vashti behandeling toepaste uit welk jarenlange assistentschap volgens Therapeut X. naar voren is gekomen dat zijn bekwaamheden lagen op het vlak van de marma-technieken.

- Ter weerlegging van het standpunt van de Raad op basis van het deskundige onderdeel van Prof. De Jong omtrent het gevaar en de risico's van de behandelmethode stelt Therapeut X. dat hij "bij een zeker percentage" van zijn patiënten de methode al jarenlang toepast. Aangezien dit zonder klachten of melding van enigerlei schadelijkheid gebeurt, concludeert hij dat het door de Raad aanwezig

geoordeelde gevaar en de risico's niet aanwezig zijn. Het Hof kan Therapeut X. daarin niet volgen. Immers, nog afgezien van het feit dat de schadelijke effecten zich ook op een langere termijn kunnen manifesteren, miskent Therapeut X. voorts dat het gevaar en de risico's ook van psychische aard kunnen zijn. Duidelijk is dat de klaagsters na korte of langere tijd problemen hadden met de toegepaste onderzoeks- c.q. behandelmethode. Therapeut X. heeft afgezien van het horen van de tevoren door hem aan het Hof als deskundige aangekondigde deskundige de heer drs. M. B., medisch antropoloog.

- Therapeut X. ziet in mevrouw drs. A. D. en het door haar uitgevoerde onderzoek onder een aantal van zijn patiënten, bewijs voor het feit dat de door hem toegepaste marma-therapie geaccepteerd wordt en een positief effect heeft.

- Mevrouw D. is hiertoe door Therapeut X. opgevoerd als getuige van wie een schriftelijke verklaring in eerste instantie werd overgelegd en die ter zitting van de Raad ook als getuige werd gehoord. Het Hof heeft van de verklaringen kennis genomen. In het kader van de beroepsprocedure wordt mevrouw D. door Therapeut X. op basis van het door haar uitgevoerde onderzoek onder meerdere patiënten opnieuw als getuige aangekondigd. Het Hof heeft geen aanleiding gezien haar als zodanig opnieuw te horen. Het Hof gaat verder ook voorbij aan het overigens niet tijdig vòòr de zitting aan het secretariaat toegestuurde onderzoeksrapport van mevrouw D..

- Gelet op hetgeen zij reeds eerder als getuige heeft verklaard was er voor het Hof geen aanleiding om haar op de zitting nog weer nader te horen, mede niet omdat haar verklaringen als zodanig gebaseerd zijn op eigen ervaring en ondervinding maar in relatie tot de tegen Therapeut X. ingediende klacht(en) niet direct terzake dienend zijn. Hetzelfde kan gezegd worden omtrent de ervaringen die zij in het kader van haar onderzoek onder andere patiënten van Therapeut X. heeft opgetekend.

- Therapeut X. is bij gelegenheid van de mondelinge behandeling persoonlijk gehoord en ruimschoots de gelegenheid geboden om, in aanvulling op hetgeen zijn raadsman naar voren heeft gebracht, zelf het woord te doen. Daar zijn voor het Hof evenmin feiten of omstandigheden uit naar voren gekomen die het eerdere oordeel van de Raad onjuist of onbegrijpelijk zouden maken.

- Gelet op dit alles ziet het Hof in geen van de door Therapeut X. aangevoerde argumenten aanleiding om tot een ander oordeel te komen dan de Raad. Evenmin ziet het Hof aanleiding om een mildere tuchtmaatregel op te leggen. De door Therapeut X. toegepaste behandelmethode waarover door klaagsters een klacht is ingediend moet gezien de vaststaande feiten en omstandigheden als ontoelaatbaar gekwalificeerd moet worden en is strijdig te achten met de beroepscode.

U I T S P R A A K

Het Hof verklaart de klacht(en) gegrond. Het Hof bevestigt de uitspraak van de Raad

van Toezicht van 14 maart 2002 in z'n geheel.